Osnovna škola	Klinča Sela
Nastavni predmet	Katolički vjeronauk
Vjeroučitelj	Josip Kunac, *prof.*
Razredni odjel	7.
Redni broj pripreme	18.
Nastavna cjelina / tema	II. PUT KOJI VODI U ŽIVOT
Nastavna jedinica / podtema	7. Sakrament bolesničkog pomazanja

Odgojno-obrazovni ishodi učenja:

OŠ KV B.7.2. Učenik prepoznaje učinke sakramenata pomirenja i bolesničkoga pomazanja na život vjernika u trenucima bolesti i patnje.

OŠ KV B.7.3. Učenik objašnjava sakrament bolesničkoga pomazanja.

Ključni pojmovi	bolesničko pomazanje; kršteni vjernik; teška bolest; staračka nemoć; svećenik; blagoslovljeno ulje; duševna snaga; strpljivost; pomirenje; poputbina
Središnje / problemsko pitanje	Zašto bolesničko pomazanje možemo primiti s nadom, a ne smatrati ga najavom smrti?
Oblici rada	frontalni rad, individualni rad, rad u paru, rad u skupinama
Nastavne metode	ispravljanje pogrešne obavijesti, rad s biblijskim tekstom, uspoređivanje sakramenata, slaganje slijeda, analiza slučaja, argumentirani razgovor
Nastavna sredstva i pomagala	udžbenik Neka je Bog prvi, str. 30; RB, str. 29–30; Biblija, bilježnica, radni predlošci, ploča ili projektor; izborni digitalni sadržaji
Međupredmetne teme	uku A.3.4. Učenik kritički promišlja i vrednuje ideje uz podršku učitelja. uku B.3.4. Učenik samovrednuje proces učenja i svoje rezultate, procjenjuje ostvareni napredak te na temelju toga planira buduće učenje.
Korelacija	Hrvatski jezik: OŠ HJ A.7.2. – izdvajanje bitnoga i sažimanje; OŠ HJ C.7.2. – povezivanje teksta i života.

Vrednovanje:

Vrednovanje za učenje: vjeroučitelj će pratiti razlikovanje primatelja, obreda i učinaka sakramenta; osobito će provjeriti razlikuju li učenici duhovno osnaženje od obećanja sigurnoga ozdravljenja te pomirenje i pomazanje od poputbine.

Vrednovanje kao učenje: učenici će procijeniti razumijevanje pojmova i svoju sposobnost primjene u ponuđenim situacijama.

Vrednovanje naučenoga: formalno brojčano ocjenjivanje nije predviđeno.

TIJEK NASTAVNOGA SATA

I. UVODNI DIO – PITAJ (8 min)

Uvodna molitva:

Oče naš…

ili:

Isuse, liječnici brinu za tijelo, a tvoju blizinu trebamo u svakoj nevolji. Daj bolesnima mir, njihovim bližnjima strpljenje, a svećenicima osjetljivo srce. Nauči nas primati pomoć i pružati je s ljubavlju. Amen.

Alternativa: „Boluje li tko među vama?“ (Jak 5,14) Učenici će u tišini razmotriti kako zajednica može biti uz bolesnika te u sebi poželjeti mir nekome tko čeka liječenje.

Povezivanje s prethodnim satom / pregled domaće zadaće:

Učenici će vjeroučitelju dati na uvid domaću zadaću s prethodnoga susreta:

Učenici će riješiti ili dovršiti zadatke u RB, str. 28.

Ili:

Učenici će u bilježnici oblikovati tri kratke rečenice za zamišljenoga vršnjaka koji pita pomaže li vjera kada bolest traje: što mu kršćanska vjera govori, što mu ne smijemo obećati i koju mu konkretnu pomoć mogu ponuditi.

Samo za one koji su željeli odličan:

1. Učenici će pogledati dokumentarni film o pateru Cveku i izdvojit će jednu scenu/prizor iz filma u kojemu pater Antun Cvek pomaže ljudima i opisati je za domaću zadaću. Ispisat će poruku koju Pater Cvek u toj sceni upućuje bolesnoj/siromašnoj/usamljenoj osobi.

2. Odgovoriti koja je glavna poruka patera Antuna Cveka iz njegove propovijedi pri kraju videa?

Razgovor

- Kako biste objasnili zašto kršćanska nada ostaje važna i kada bolest traje? (Kristova blizina i nada u uskrsnuće ne ovise o trenutačnom ozdravljenju; vjera potiče skrb i ustrajnu ljubav.)

Motivacija:

Individualni rad i zajednički razgovor. Učenici će pročitati uvodnu izjavu djevojke iz udžbenika, str. 30, i razlikovati njezinu brigu za baku od pretpostavke o značenju sakramenta. Navest će što djevojka nije pitala baku. Neće iznositi zdravstvene podatke članova obitelji.

PITANJA MLADIH

Zar će svećenik doći baki dati bolesničko pomazanje? Čemu žurba? Liječnik je rekao da baka ima dobro srce i da će još živjeti. Uplašit će se kad ga vidi. Mogla bih nazvati svećenika i odgoditi...

Udžbenik Neka je Bog prvi, str. 30.

Razgovor

- Koju pogrešnu pretpostavku prepoznajete u izjavi djevojke? (Pretpostavlja da pomazanje treba odgoditi jer baka još neće umrijeti i da će je dolazak svećenika nužno prestrašiti.)
- Što biste prije odluke o odgađanju upitali baku? (Želi li susret sa svećenikom i što joj ta duhovna pomoć znači; ne odlučujemo umjesto nje na temelju vlastitoga straha.)

Početni stav: Učenici će uz tvrdnju „Za bolesničko pomazanje treba čekati posljednje trenutke života.“ zapisati slažem se, nisam siguran/sigurna ili ne slažem se. Ukratko će obrazložiti izbor, a nakon obrade provjerit će trebaju li ga promijeniti.

Moguće rješenje: Tvrdnju treba odbaciti: sakrament nije pridržan posljednjim trenutcima života. Razlog i pravi trenutak učenici će objasniti nakon obrade.

„Za bolesničko pomazanje treba čekati posljednje trenutke života.“

Slažem se, nisam siguran/sigurna ili ne slažem se.

Odabrati svoj stav i obrazložiti ga jednom rečenicom.

Najava teme i središnjega pitanja:

Učenici će zapisati naslov „Sakrament bolesničkog pomazanja“. Istražit će kako udžbenik odgovara na strah iz uvodne izjave: komu je sakrament namijenjen, kako se slavi i što bolesnik prima. Usporedit će svoj početni stav s podatcima iz glavnoga teksta i dvaju narančastih sažetaka.

Zašto bolesničko pomazanje možemo primiti s nadom, a ne smatrati ga najavom smrti?

II. SREDIŠNJI DIO – ISTRAŽI I PROSUDI (28 min)

Napomena o izboru aktivnosti: Aktivnosti su prijedlozi i mogućnosti izbora. Nije predviđeno sve provesti u jednom satu. Vjeroučitelj će birati prema ishodima, vremenu, osobitostima razreda, opremi i potrebama učenika. Preporučeni odabir nalazi se pri kraju pripreme.

Aktivnost 1: Obrada glavnog teksta *(rad u paru – ispravljanje obavijesti, 10 minuta)*

Rad u paru. Učenici će pročitati glavni tekst „Sakrament bolesničkoga pomazanja“ i dva narančasta sažetka na str. 30. U bilježnici će ispraviti tri ponuđene tvrdnje; uz svaki ispravak navest će jedan izraz iz pročitanoga dijela. Prvi će parni zadatak povezati s odlomkom o primateljima, drugi s opisom pomazanja, a treći s učincima sakramenta. U udžbeniku neće pisati. U završne dvije minute uz shemu će provjeriti odgovore, a vjeroučitelj će razjasniti uvjete ponavljanja i oproštenja grijeha.

Moguće rješenje: 1. Tekst navodi krštenoga vjernika kod teške bolesti, prije teške operacije, u staračkoj nemoći i u trenutku umiranja; sakrament se može primiti više puta. Pojašnjenje: prima se prije operacije povezane s ozbiljnom bolešću; može se ponoviti pri novoj teškoj bolesti ili pogoršanju. 2. Svećenik pomazuje čelo i ruke blagoslovljenim uljem uz molitvu za pomoć Duha Svetoga, spasenje i pridignuće. 3. Udžbenik navodi duševnu snagu u bolesti i kušnji, sjedinjenje s Kristovom mukom, oproštenje grijeha i moguće tjelesno ozdravljenje; glavni tekst ističe hrabrost i strpljivost. Pojašnjenje: oproštenje se odnosi na bolesnika koji nije mogao primiti pomirenje, a tjelesno ozdravljenje nije zajamčeno. Usp. KKC 1514–1516 i 1520–1523.

Radni predložak:

Pročitati glavni tekst i dva narančasta sažetka na str. 30. Ispraviti tri netočne tvrdnje. Uz svaki ispravak navesti izraz iz pročitanoga dijela.

1. Pomazanje se prima samo neposredno prije smrti.
2. Može ga podijeliti svaki član obitelji.
3. Nakon primanja bolesnik će sigurno ozdraviti.

TVRDNJA	TOČNA OBAVIJEST
1. Primatelji	_____ _____
2. Podjeljivanje	_____ _____
3. Učinci	_____ _____

Ili: klasična obrada *(individualni rad i zajednički razgovor, 10 minuta)*

a) Učenici će pročitati tekst „Sakrament bolesničkoga pomazanja“, udžbenik, str. 30, po odlomcima. Nakon svakoga odlomka vjeroučitelj će voditi razgovor. Učenici će ključne riječi zapisati u bilježnicu.

Razgovor

- Koji biste strah iz prvoga odlomka usporedili s izjavom djevojke? (Strah da je pomazanje posljednje što preostaje i da je sljedeći korak smrt. Tekst taj zaključak pripisuje neznanju, a sakrament opisuje kao pomoć za zdravlje duše i tijela.)
- Koga tekst navodi kao primatelja i zašto možete odbaciti riječ „samo“ u tvrdnji „samo pred smrt“? (Krštenoga vjernika kod teške bolesti, prije teške operacije, u staračkoj nemoći i pri umiranju. Može se primiti više puta. Dodatno pojašnjenje: prije operacije zbog ozbiljne bolesti; ponoviti pri novoj ozbiljnoj bolesti ili pogoršanju.)
- Koja dva biblijska mjesta pronalazite i kako ih povezujete sa sakramentom? (Mt 10,8 donosi Isusov poziv da se liječe bolesni; Jak 5,14–15 opisuje pozivanje crkvenih starješina, molitvu i pomazanje uljem u ime Gospodnje. Sakrament nastavlja Kristovu brigu za bolesne u Crkvi.)
- Kako biste prema prvomu narančastom okviru opisali čin pomazanja? (Svećenik pomazuje čelo i ruke bolesnika blagoslovljenim uljem te moli da mu Gospodin pomogne milošću Duha Svetoga, oslobodi ga grijeha, spasi i milostivo pridigne.)
- Koje učinke izdvajate iz drugoga okvira i glavnoga teksta? Što znači riječ „može“ uz ozdravljenje? (Duševnu snagu u bolesti i kušnji, sjedinjenje s Kristovom mukom, oproštenje grijeha i moguće tjelesno ozdravljenje; hrabrost i strpljivost u bolesti i starosti. „Može“ znači da ozdravljenje nije zajamčeno. Oproštenje je učinak pomazanja ako bolesnik nije mogao primiti pomirenje.)
- Kako biste objasnili povezanost pomirenja, pomazanja i pričesti iz posljednjega odlomka? (Kad je moguće, bolesnik će prije pomazanja primiti pomirenje; nakon pomazanja može primiti pričest. Pričest primljena za prijelaz iz ovoga života zove se poputbina. Nije svaka pričest bolesnika poputbina niti pomazanje znači da je umiranje neposredno.)

b) **Izborno:** Učenici će pogledati videozapis „Bolesničko pomazanje“; 3:02; Izvor: Lectio Brevis, YouTube.

Shematski prikaz i ključni naglasci:

Ključni naglasci: Bolesničko pomazanje daje krštenomu vjerniku duševnu snagu, hrabrost i strpljivost u ozbiljnoj bolesti i staračkoj nemoći te ga sjedinjuje s Kristovom mukom. Svećenik pomazuje čelo i ruke blagoslovljenim uljem uz molitvu. Tjelesno ozdravljenje moguće je, ali nije zajamčeno; sakrament se ne prima samo pred smrt.

Aktivnost 2: Molitva Crkve uz bolesnika *(rad u paru – povezivanje izvora i obreda, 6 minuta)*

Rad u paru. Učenici će u glavnom tekstu na str. 30 pronaći Mt 10,8 i Jak 5,14–15, a zatim pročitati izdvojene biblijske navode. Povezat će tri sastavnice s današnjim sakramentom te obrazložiti kako Crkva nastavlja Isusovu brigu za bolesne. Zaključak će predstaviti u jednoj rečenici.

Moguće rješenje: Starješine – služitelji Crkve, danas svećenici; molitva i ulje – sastavnice sakramentalnoga slavlja; Gospodin će ga podići – Božje spasenjsko djelovanje koje uključuje duhovno osnaženje, a nije jamstvo svakoga tjelesnog izlječenja. Zajednica prati bolesnika molitvom i djelatnom brigom.

MOLITVA NAD BOLESNIKOM

Boluje li tko među vama? Neka dozove starješine Crkve! Oni neka mole nad njim, mažući ga uljem u ime Gospodnje, pa će molitva vjere spasiti nemoćnika; Gospodin će ga podići, i, ako je sagriješio, oprostit će mu se

Jak 5,14–15; navod iz udžbenika, str. 30.

ISUSOV POZIV

Bolesne liječite, mrtve uskrisujte, gubave čistite, zloduhe izgonite!

Mt 10,8; navod iz udžbenika, str. 30.

Radni predložak:

Povezati Jakovljeve riječi s današnjim slavljem sakramenta.

Objasniti zašto „Gospodin će ga podići“ ne smijemo prevesti kao obećanje sigurnoga tjelesnog izlječenja.

BIBLIJSKA PORUKA	SAKRAMENT DANAS
Starješine Crkve	_____
Molitva i ulje	_____
Gospodin će ga podići	_____ _____

Aktivnost 3: Pomirenje, pomazanje i poputbina *(rad u skupinama – uspoređivanje, 5 minuta)*

Rad u skupinama. Učenici će pročitati posljednji odlomak glavnoga teksta na str. 30 te pridružiti opise odgovarajućim pojmovima. Usporedit će što bolesniku daruju pomirenje i bolesničko pomazanje. Razlikovat će euharistijsku poputbinu od tih sakramenata te od pričesti bolesnika koji nije na samrti. Jedna će skupina objasniti zajedničku poruku Božje blizine, a druga važne razlike.

Moguće rješenje: C – pomirenje: oproštenje grijeha, pomirenje s Bogom i Crkvom, mir savjesti. A – bolesničko pomazanje: snaga, mir i hrabrost u bolesti, sjedinjenje s Kristovom mukom; oproštenje ako bolesnik nije mogao primiti pomirenje. B – poputbina: euharistija za prijelaz u vječni život. Pomazanje ne ukida mogućnost ispovijedi bolesnika koji se može ispovjediti. Posljednji odlomak udžbenika sažima skrb na kraju života; naziv poputbina ne odnosi se na svaku pričest bolesnika.

Radni predložak:

Pridružiti opise pojmovima u tablici. Zatim navesti po jedan učinak pomirenja i pomazanja.

A – Sakrament snage i mira u ozbiljnoj bolesti.

B – Euharistija primljena kao hrana za prijelaz u vječni život.

C – Sakrament oproštenja grijeha i pomirenja s Bogom i Crkvom.

POJAM	SLOVO I OBJAŠNJENJE
Pomirenje	_____ _____
Bolesničko pomazanje	_____ _____
Poputbina	_____ _____

Aktivnost 4: Treba li odgađati *(rad u paru – prosudba situacije, 5 minuta)*

Rad u paru. Učenici će razmotriti situaciju "Djed se liječi od ozbiljne bolesti i želi primiti pomazanje. Ukućani govore: „Pričekajmo, mogao bi se prestrašiti.“", razlikovati bolesnikovu želju od straha bližnjih i sastaviti razuman odgovor. Razgovarat će o zamišljenim osobama. Neće sami odlučivati o medicinskoj ozbiljnosti bolesti.

Moguće rješenje: Djedovu želju treba ozbiljno saslušati i pomoći mu stupiti u kontakt sa svećenikom. Posjet svećenika nije znak odustajanja od liječenja. Duhovna pomoć i medicinska skrb mogu se primati istodobno; obitelj ne treba nametati svoj strah bolesniku.

Radni predložak:

Djed se liječi od ozbiljne bolesti i želi primiti pomazanje. Ukućani govore: „Pričekajmo, mogao bi se prestrašiti.“

Što zanemaruju? Sastaviti odgovor u dvije rečenice koji poštuje djedovu želju i objašnjava smisao sakramenta.

ŠTO ZANEMARUJU	NAŠ ODGOVOR
_____ _____	_____ _____

Aktivnost 5: Teološko sidro *(zajednički rad – smisao učinaka, 4 minute)*

Zajednički rad. Učenici će pročitati učinke iz narančastoga okvira u udžbeniku i povezati ih s teološkim pojašnjenjem. Prosudit će tvrdnju „Ako bolesnik nije ozdravio, sakrament nije djelovao.“ te objasniti dva učinka koja ne ovise o vidljivom tjelesnom ozdravljenju.

Moguće rješenje: Tvrdnja je netočna. Sakrament daruje snagu, mir, hrabrost i povezanost s Kristom i Crkvom. Tjelesno zdravlje može biti dar, ali njegov izostanak ne dokazuje slabu vjeru ni neuspjeh sakramenta. Oproštenje se ovdje odnosi na bolesnika koji nije mogao primiti sakrament pomirenja.

UČINCI BOLESNIČKOG POMAZANJA

bolesnik prima duševnu snagu u svojoj bolesti i kušnji
sjedinjuje se s mukom Kristovom
opraštaju mu se grijesi
može se dogoditi i tjelesno ozdravljenje.

Udžbenik, str. 30.

Teološko sidro: U bolesničkom pomazanju Krist podupire bolesnika snagom Duha Svetoga. Daruje mu mir i hrabrost te ga sjedinjuje sa svojom mukom. Daruje i oproštenje grijeha ako bolesnik nije mogao primiti pomirenje, a tjelesno zdravlje ako je na korist njegovu spasenju. Sakrament može pripraviti osobu i za posljednji prijelaz. Nije magija niti zamjena za medicinsku skrb. Usp. KKC 1520–1523.

Prosuditi tvrdnju: „Ako bolesnik nije ozdravio, sakrament nije djelovao.“

Odbaciti je ili prihvatiti uz dva obrazložena razloga.

Aktivnost 6: Tijek sakramentalnoga slavlja *(rad u paru – slaganje slijeda, 5 minuta)*

Rad u paru. Učenici će prema posljednjem odlomku i prvomu narančastom okviru na str. 30 poredati tri povezane sastavnice skrbi za bolesnika. Izdvojit će čin bolesničkoga pomazanja i objasniti u kojem se slučaju pričest naziva poputbinom. Slijed će prikazati riječima.

Moguće rješenje: Redoslijed: B – C – A. Kada je moguće, prije pomazanja pristupa se pomirenju. Sam čin pomazanja obuhvaća svećenikovo pomazanje čela i ruku blagoslovljenim uljem uz molitvu. Slijedi pričest, koja se naziva poputbinom kada se prima za prijelaz u vječni život. Ovaj sažeti prikaz iz udžbenika povezuje tri sakramenta; nije popis svih obrednih dijelova samoga pomazanja i ne znači da svaki bolesnik neposredno umire.

Radni predložak:

Poredati povezane sastavnice iz posljednjega odlomka na str. 30. Koja opisuje sam čin bolesničkoga pomazanja?

A – Sveta pričest; za prijelaz u vječni život – poputbina.

B – Sakrament pomirenja, kada ga bolesnik može primiti.

C – Svećenikovo pomazanje čela i ruku uljem uz molitvu.

REDOSLIJED	SREDIŠNJI ČIN
_____	_____ _____

Aktivnost 7: Učimo iz umjetnosti *(zajednički rad – promatranje i tumačenje, 5 minuta)*

Zajednički rad. Učenici će promatrati reprodukciju iz udžbenika, str. 30, te razlikovati opažanje slike od zaključaka o njezinoj poruci. Opisat će položaj bolesnika, dodir i reakcije drugih likova. Povezat će prikaz pomoći s brigom za bolesne, bez poistovjećivanja prikazanoga izlječenja s obredom pomazanja.

Moguće rješenje: Likovi se okupljaju oko čovjeka kojemu se pruža pomoć; u prednjem su planu blizina, nagnuta tijela i dodir lica. Geste usmjeravaju pozornost na potrebu i odnos, a ne na odvajanje bolesnika. Slika izlječenja može potaknuti razgovor o pomoći, ali ne prikazuje nužno bolesničko pomazanje i nije jamstvo njegova tjelesnog ishoda.

Informativno o umjetniku:

Václav Mánes (1793.–1858.) bio je češki slikar. Učio je kod austrijskoga slikara Josepha Berglera mlađega. Izvor: Getty Research Institute, ULAN, zapis 500094983.

Václav Mánes, Izlječenje slijepca, 1832., Nacionalna galerija u Pragu. Reprodukcija iz udžbenika, str. 30.

Razgovor

- Koje pojedinosti pokazuju da je pozornost usmjerena na osobu kojoj treba pomoć? (Okupljanje likova, usmjereni pogledi, nagnuti položaji tijela i dodir lica osobe u prednjem planu.)
- Kakvu biste poruku o odnosu prema bolesniku povezali s tim gestama? (Bolesniku pristupamo osobno i pažljivo; ne izdvajamo ga iz zajednice i ne svodimo ga samo na bolest.)
- Zašto ne biste ovu sliku opisali kao prikaz obreda bolesničkoga pomazanja? (Naslov govori o izlječenju slijepca, a vidljive geste same ne dokazuju svećenikovo sakramentalno pomazanje čela i ruku blagoslovljenim uljem uz molitvu.)

Radni predložak:

Odabrati jednu gestu sa slike i objasniti koja se poruka o brizi za bolesnika u njoj prepoznaje.

Navesti i zašto sliku izlječenja ne treba poistovjećivati s obredom pomazanja.

PROMATRAMO	POVEZUJEMO
_____	_____ _____

Umjetnički prikaz otvara razgovor o blizini i pomoći. Sakrament bolesničkoga pomazanja ima određeni znak i molitvu, a njegovi učinci nisu ograničeni na tjelesno ozdravljenje.

Aktivnost 8: Blizina prije i poslije slavlja *(rad u skupinama – planiranje pomoći, 6 minuta)*

Rad u skupinama. Učenici će osmisliti tri postupka kojima bližnji poštuju bolesnikovu želju za sakramentom. Razlikovat će pomoć koju mogu pružiti učenici od odgovornosti odraslih i svećenika. Neće planirati posjet stvarnoj bolesnoj

osobi bez dogovora.

Moguće rješenje: Prije: odrasli će na bolesnikovu želju dogovoriti dolazak svećenika. Tijekom: prisutni će se sabrati i moliti, uz poštovanje bolesnikove snage i privatnosti. Poslije: učenici mogu, uz dogovor, poslati kratku poruku podrške; odrasli će nastaviti potrebnu skrb. Slika slavlja neće se objavljivati bez dopuštenja.

Radni predložak:

Zamišljena bolesna osoba želi primiti sakrament i kratko druženje. Predložiti po jedan postupak prije, tijekom i poslije slavlja.

Uz svaki navesti tko ga može provesti: učenici, odrasli ili svećenik.

VRIJEME	POSTUPAK I OSOBA
Prije	_____ _____
Tijekom	_____ _____
Poslije	_____ _____

Aktivnost 9: Što govori znak ulja *(individualni rad – tumačenje znaka, 4 minute)*

Individualni rad. Učenici će pročitati molitvu iz prvoga narančastog okvira na str. 30. Povezat će znak pomazanja s molitvom za pomoć Duha Svetoga, spasenje i pridignuće. Odvojit će opis vidljivoga znaka od njegove vjerske poruke te objasniti zašto ulje nije čarobno sredstvo.

Moguće rješenje: Vidimo svećenikovo pomazanje čela i ruku blagoslovljenim uljem te čujemo molitvu. Molitva pomoć pripisuje Gospodinu i milosti Duha Svetoga; govori o oslobođenju od grijeha, spasenju i pridignuću. Zato se učinak ne pripisuje čarobnoj moći ulja. Oproštenje grijeha pojašnjava se uz uvjet nemogućnosti primanja pomirenja.

BOLESNIČKO POMAZANJE
Svećenik maže bolesnika blagoslovljenim uljem po čelu i rukama uz riječi: »Ovim svetim pomazanjem i svojim preblagim milosrđem neka te Gospodin milošću Duha Svetoga pomogne. Amen.« »Neka te slobodna od grijeha spasi i milostivo pridigne. Amen.« Udžbenik, str. 30.

Radni predložak:

Pročitati molitvu. Razlikovati vidljivi znak od vjerske poruke.

Komu se pripisuje pomoć? Koje riječi govore o spasenju cijele osobe? Objasniti zašto pomazanje nije obična njega kože.

VIDLJIVI ZNAK	VJERSKA PORUKA
_____ _____	_____ _____

Aktivnost 10: Zapišimo! *(individualni rad – dopunjavanje sažetka, 3 minute)*

Individualni rad. Učenici će u bilježnicu zapisati sažetak i dopuniti ga ponuđenim riječima. Dvoje će učenika pročitati dopunjeni zapis, a ostali će prema točnom rješenju provjeriti svoj rad.

Moguće rješenje: Redoslijed riječi: bolesnima, svećenik, molitvu, snagu. Bolesničko pomazanje namijenjeno je ozbiljno bolesnima i oslabljenima starošću. Podjeljuje ga svećenik pomazanjem čela i ruku blagoslovljenim uljem uz molitvu. Daruje duševnu snagu i sjedinjuje s Kristovom mukom; tjelesno ozdravljenje nije zajamčeno.

Radni predložak:

Dopuniti zapis riječima: molitvu, snagu, bolesnima, svećenik.

Bolesničko pomazanje namijenjeno je ozbiljno … i oslabljenima starošću. Podjeljuje ga … pomazanjem čela i ruku blagoslovljenim uljem uz … . Daruje duševnu … i sjedinjuje s Kristovom mukom; tjelesno ozdravljenje nije zajamčeno.

SAKRAMENT BOLESNIČKOG POMAZANJA
Primatelji i služitelj: _____ _____
Znak i učinci: _____ _____

III. ZAVRŠNI DIO – DJELUJ (9 min)

Aktualizacija:

Vjeroučitelj će odabrati dva ili tri pitanja.

Razgovor

- Što biste odgovorili prijateljima koji misle da dolazak svećenika znači prestanak liječenja? (Duhovna i medicinska pomoć mogu se primati istodobno; sakrament nije znak odustajanja.)
- Kako biste poštovali želju bolesne osobe za molitvom i sakramentom? (Saslušali bismo je i, uz odrasle, pomogli dogovoriti susret; bez pritiska i objavljivanja privatnih podataka.)
- Što biste djevojci iz uvodne izjave savjetovali prije nego što nazove svećenika i odgodi dolazak? (Najprije bi trebala saslušati bakinu želju i shvatiti da pomazanje pruža snagu u bolesti i starosti; nije najava neposredne smrti.)

Sinteza:

Zajednički rad. Učenici će se vratiti početnoj tvrdnji i zajednički sastaviti kratak odgovor na problemsko pitanje. U odgovoru će povezati primatelje i učinke, umjesto ponavljanja cijelog zapisa iz bilježnice.

Moguće rješenje: Sakrament se prima u ozbiljnoj bolesti i staračkoj slabosti, a ne samo pred smrt. Vjernik ga prima s nadom jer mu Krist daruje snagu, mir i blizinu i kada bolest traje.

„Za bolesničko pomazanje treba čekati posljednje trenutke života.“

Razmotriti što promijeniti u početnom obrazloženju.

Odgovoriti: Zašto se ovaj sakrament prima s nadom?

Zaključak vjeroučitelja: Bolesničko pomazanje očituje Kristovu blizinu čovjeku u ozbiljnoj bolesti i slabosti. Njegovo djelovanje ne mjerimo samo tjelesnim ozdravljenjem. Crkva bolesniku pristupa molitvom, sakramentima i djelatnom brigom. Zato ga ne treba plašiti ni odgađati pomoć koju želi primiti.

Formativna provjera:

Individualni rad. Učenici će povezati tri opisa s pojmovima te u jednoj rečenici ispraviti netočno obećanje. Vjeroučitelj će usporediti odgovore s ishodima i odmah razjasniti zamjene među sakramentima.

Rješenje: 1 – C, 2 – A, 3 – B. Ispravak: pomazanje daruje snagu i mir u bolesti, ali ne jamči tjelesno ozdravljenje; ne zamjenjuje liječenje.

Povezati brojeve i slova.

1. Pomirenje. 2. Bolesničko pomazanje. 3. Poputbina.

A – Svećenik pomazuje čelo i ruke uz molitvu; dar snage u bolesti.

B – Euharistija za prijelaz u vječni život.

C – Oproštenje grijeha i pomirenje s Bogom i Crkvom.

Ispraviti: „Pomazanje jamči tjelesno ozdravljenje.“

Samovrednovanje:

Individualni rad. Učenici će uz svaki pojam upisati M ako ga mogu objasniti ili P ako trebaju pomoć. Odabrat će jednu stavku za koju će zatražiti dodatno objašnjenje ili navesti vlastiti primjer.

Upisati M – mogu objasniti ili P – trebam pomoć:

- komu je namijenjeno pomazanje;
- znak i služitelj sakramenta;
- razlika između pomirenja, pomazanja i poputbine.

Odabrati jednu stavku i navesti objašnjenje ili pitanje.

Domaća zadaća:

Učenici će riješiti ili dovršiti zadatke u RB, str. 29–30.

Ili:

Učenici će u bilježnici napisati kratak odgovor zamišljenomu prijatelju koji tvrdi da se bolesničko pomazanje prima samo pred smrt. U tri rečenice navest će komu je namijenjeno, dva njegova učinka i zašto ne zamjenjuje liječenje.

Završna molitva:

Gospodine, hvala ti što ne napuštaš čovjeka u bolesti. Daruj bolesnima snagu i mir, a nama hrabrost za blizinu i pomoć. Neka naše riječi donose nadu, a naša djela pokazuju ljubav. Amen.

ili:

Anđele, čuvaru mili…

PREPORUČENI ODABIR ZA 45 MINUTA

Dio sata / odabrana aktivnost	Vrijeme
Uvodna molitva, povezivanje, motivacija, početni stav i najava	8 minuta
Aktivnost 1: Obrada glavnog teksta – jedan način, sa shemom; bez videa	10 minuta
Aktivnost 2: Molitva Crkve uz bolesnika	6 minuta
Aktivnost 3: Pomirenje, pomazanje i poputbina	5 minuta
Aktivnost 5: Teološko sidro	4 minute
Aktivnost 10: Zapišimo!	3 minute
Aktualizacija i sinteza sa zaključkom	3 minute
Formativna provjera	3 minute
Samovrednovanje, domaća zadaća i završna molitva	3 minute

Ukupno: 45 minuta.

PRILOZI ZA BRZU UPORABU

Prilog 1: Kratka kontrolna lista za vjeroučitelja

☐ Učenici razlikuju ozbiljnu bolest i staračku slabost od tvrdnje da sakrament pripada samo umirućima.

☐ Učenici navode svećenika, pomazanje čela i ruku uljem te molitvu.

☐ Učenici povezuju Jak 5,14–15 sa slavljem sakramenta.

☐ Učenici razlikuju učinke pomirenja i bolesničkoga pomazanja te prepoznaju poputbinu kao euharistiju.

☐ Učenici ne povezuju izostanak ozdravljenja sa slabom vjerom niti pomazanje smatraju zamjenom za liječenje.

☐ Učenici objašnjavaju kako poštovati bolesnikovu želju i nastaviti djelatnu brigu.

IV. IZBORNE I DODATNE AKTIVNOSTI

Vjeroučitelj će prema potrebama razreda odabrati neku od sljedećih aktivnosti kao zamjenu za ranije ponuđenu aktivnost. Nije predviđeno provesti sve aktivnosti u jednom satu.

Aktivnost 1: Radna bilježnica

Učenici će uz pomoć vjeroučitelja rješavati RB, str. 29–30 (mogu biti i odabrani zadatci po želji).

Aktivnost 2: Digitalni zadatci

a) Učenici će riješiti zadatak pod ikonom 1. smješka, digitalni udžbenik, str. 30.

klikni ovdje – poveznica

Kod:

b) Učenici će riješiti zadatak pod ikonom 2. smješka, digitalni udžbenik, str. 30.

klikni ovdje – poveznica

Kod:

Predstavljanje rezultata

Aktivnost 3: Molitva za bolesne *(individualni rad – oblikovanje zaziva, 5 minuta)*

Individualni rad. Učenici će pročitati misao bl. Marije Petković iz udžbenika, str. 30, i razlikovati molitvu za nutarnju promjenu od odustajanja od liječenja. Sastavit će tri kratka zaziva prema ponuđenim potrebama. Učenici koji ne žele čitati osobnu molitvu moći će napisati opće poruke podrške, bez stvarnih imena i dijagnoza.

Moguće rješenje: Misao poziva na oslobođenje od oholosti i grijeha; nije zabrana molitve za zdravlje niti razlog za trpljenje boli bez pomoći. Bolesnici: Gospodine, daruj mir i snagu onima koji se liječe. Obitelji: Podrži one koji brinu za bolesne. Zajednica: Oslobodi nas sebičnosti i nauči nas pomoći. Molitva ne uvjetuje Božju ljubav sigurnim tjelesnim ozdravljenjem.

MOLITVA I NUTARNJA PROMJENA
Ne tražimo od Isusa da nas oslobodi patnje, već oholosti i grijeha. bl. Marija Petković; udžbenik, str. 30.

Radni predložak:

Pročitati misao bl. Marije Petković. Objasniti zašto ona nije poziv na odustajanje od liječenja.

Napisati tri kratka zaziva ili poruke podrške: za bolesnike, njihove obitelji i zajednicu. U svakomu izdvojiti jednu potrebu.

KOMU	ZAZIV ILI PORUKA
Bolesnicima	_____
Obiteljima	_____
Zajednici	_____

Aktivnost 4: Pitanja za svećenika *(rad u paru – priprema razgovora, 6 minuta)*

Rad u paru. Učenici će odabrati dva pitanja za zamišljeni razgovor sa svećenikom i sastaviti odgovore prema naučenomu. Zatim će dodati jedno stvarno pitanje koje im je ostalo otvoreno. Neće izmišljati svjedočanstvo ili odgovore stvarnoga svećenika.

Moguće rješenje: Bolesnik može primiti sakrament kod kuće, u bolnici ili drugdje gdje se nalazi. Sakrament se može ponoviti pri novoj ozbiljnoj bolesti ili pogoršanju. Za dogovor će se obratiti župniku ili bolničkom svećeniku uz pomoć odraslih. Preostala pitanja vjeroučitelj će razjasniti ili provjeriti.

Radni predložak:

Odabrati dva pitanja i sastaviti odgovore. Dodati pitanje koje još treba razjasniti.

- Mora li bolesnik moći doći u crkvu?
- Može li ponovno primiti sakrament?
- Komu se može obratiti za dogovor?

PITANJE	ODGOVOR
_____	_____ _____
_____	_____ _____

Aktivnost 5: Razgovor koji smanjuje strah *(rad u skupinama – sastavljanje dijaloga, 6 minuta)*

Rad u skupinama. Učenici će napisati četiri replike razgovora između dvaju izmišljenih vršnjaka o bakinoj želji da primi pomazanje. Uključit će pitanje, točnu informaciju o sakramentu, priznanje neizvjesnosti i ponudu podrške. Dijalog će pročitati bez glume bolesnika ili podjeljivanja sakramenta.

Moguće rješenje: A: Znači li poziv svećeniku da je liječenje završilo? B: Ne, baka želi sakrament koji daje snagu i mir u bolesti. A: Znači li to da će sigurno ozdraviti? B: To ne možemo obećati, ali možemo biti uz nju i podržati njezinu želju za duhovnom pomoći.

Napisati četiri replike o bakinoj želji da primi pomazanje.

Uključiti pitanje, točnu informaciju, priznanje neizvjesnosti i ponudu podrške. Izbjeći nagađanja o bolesti i obećanje sigurnoga ozdravljenja.